

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2S/322/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1012201832
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Trenčan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1012201832.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Trenčana a členov senátu JUDr. Vlastimila Pavlikovského a Mgr. Viliama Pohančeniča, v právnej veci žalobcu: TELERVIS PLUS a.s., IČO: 35 717 769, Staré Grunty 7, Bratislava, zastúpený: JUDr. Alan Strelák, advokát, Na vříšku 12, Bratislava, proti žalovanému: Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave, Prievozska 32, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SK/0345/99/2012 zo dňa 22.08.2012, jednohlasne takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozhodnutie žalovaného č. SK/0345/99/2012 zo dňa 22.08.2012 v spojení s rozhodnutím Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave pre Bratislavský kraj č. U/0018/01/2012 zo dňa 15.05.2012 m e n í v časti týkajúcej sa výšky uloženej peňažnej pokuty tak, že u k l a d á žalobcovi pokutu vo výške 1 000 eur.

Účastníkom sa právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 10.10.2012 sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SK/0345/99/2012 zo dňa 22.08.2012, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave pre Bratislavský kraj č. U/0018/01/2012 zo dňa 15.05.2012 o uložení peňažnej pokuty žalobcovi vo výške 3 000 eur pre porušenie povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“) posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať poskytovaný úver.

Žalobca v žalobe poukázal na odôvodnenie rozhodnutia žalovaného, v ktorom sa uvádza, že žalobca mal zobrať pri poskytovaní úveru do úvahy celkovú finančnú situáciu spotrebiteľa a tiež na to, že veriteľ by mal vychádzať z premisy, podľa ktorej musia byť spotrebiteľovi ako bežné výdaje započítané aspoň výdavky vo výške životného minima. Ďalej uviedol, že ako poskytovateľ spotrebiteľských úverov sa riadi zákonom č. 129/2010 Z.z., pričom žalovaný ako kontrolný orgán nie je oprávnený na výklad zákonov. Žiadny právny predpis neustanovuje sumu, ktorá musí spotrebiteľovi ostať po odpočítaní výdajov. Žalobca zároveň vyjadril názor, že bonitu spotrebiteľky posúdil s odbornou starostlivosťou, keďže jej príjmy výrazne prevyšujú výdaje. Vzhľadom na to, že rozhodnutie žalovaného nemá oporu v žiadnom platnom právnom predpise, ako aj z dôvodu, že žalobca vzal do úvahy všetky podmienky, ktoré mohli ovplyvniť finančnú situáciu spotrebiteľa, označil rozhodnutie žalovaného za vydané v rozpore so zákonom.

Žalobca tiež namietal, že žalovaný nezohľadnil fakty uvedené spotrebiteľkou v karte klienta, podľa ktorej má príjem vo výške 228 eur a celkové výdaje vo výške 140 eur (110 eur na domácnosť a 30 eur na nájom, energie a telefón). V prípade, že by žalobca aj pripustil nesprávny výklad žalovaného, mala byť suma vo výške 140 eur započítaná do životného minima a v tomto prípade by suma životného minima prevyšovala výdaje spotrebiteľky o 38,07 eur. Uloženú peňažnú pokutu vo výške 3 000 eur označil žalobca za neprimeranú.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k obsahu žaloby navrhol žalobu v plnom rozsahu zamietnuť. Vyjadril nesúhlas s tvrdením žalobcu o nezákonnosti rozhodnutia a mal za to, že správne orgány oboch stupňov rozhodli na základe a v medziach zákona, žalobca nebol postupom správneho orgánu poškodený na svojich zákonom garantovaných právach a jeho postih bol dôvodný. Podľa žalovaného veriteľ musí pri skúmaní schopnosti spotrebiteľa splácať poskytovaný úver zobrať do úvahy celkovú finančnú situáciu žiadateľa o úver, ako aj informácie o úverovej minulosti spotrebiteľa a jeho schopnosť uhrádzať minulé, súčasné a budúce záväzky, ak o nich veriteľ vie. Rovnako musí prihliadať aj na vplyv ďalších okolností a podmienok uvedených spotrebiteľom alebo o ktorých sa veriteľ dozvie a to v prípade, že môžu ovplyvniť finančnú situáciu žiadateľa o úver. V prejednávanvej veci mala spotrebiteľka u veriteľa už v minulosti uzavretý spotrebiteľský úver, na uhradenie ktorého použila časť prostriedkov z novo uzavretého úveru. Žalovaný zároveň upozornil na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č. k. 3Co 3/2011, v ktorom súd poukazujúc na zneužitie ľahkovážnosti a núdze spotrebiteľa zo strany nebankovej spoločnosti ustálil, že určitú mieru ľahkovážnosti spotrebiteľa je potrebné považovať za kvalifikačné kritérium spôsobilé privediť nadvládu veriteľa nad dlžníkom. Mal za to, že žalobca je plne zodpovedný za protiprávny stav zistený v čase kontroly. Skutkový stav bol podľa žalovaného dostatočne zistený, jeho protiprávnosť nepochybne preukázaná a právne závery, ku ktorým dospel pri posudzovaní prípadu, boli náležite odôvodnené.

Žalobca v písomnom stanovisku k vyjadreniu žalovaného uviedol, že rozhodnutie žalovaného je nezákonné, keďže v prvostupňovom rozhodnutí správny orgán uložil pokutu za porušenie § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. a žalovaný aj napriek tomu vo vyjadrení k žalobe uviedol, že prvostupňový správny orgán rozhodol na základe ustanovení zákona o reklame. Pokiaľ ide o námietku žalovaného o zohľadňovaní záväzkov spotrebiteľky, poznamenal, že tieto záväzky do úvahy zobrať. Spotrebiteľka mala so žalobcom v minulosti uzavretú zmluvu o úvere č. 120101077 zo dňa 31.05.2010 a všetky splátky uhradila včas, takže platobná disciplína spotrebiteľky bola v súlade s požiadavkami veriteľa.

Krajský súd v Bratislave ako súd vecne a miestne príslušný na konanie vo veci (§ 246 ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe (§ 249 ods. 2 O.s.p.), ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné v časti výroku o výške peňažnej pokuty zmeniť.

Krajský súd v Bratislave rozhodol vo veci v zmysle § 250f ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania rozsudkom, ktorý bol verejne vyhlásený dňa 21.05.2014, nakoľko žalobca i žalovaný s takýmto postupom súhlasili.

Z administratívneho spisu krajský súd zistil, že spotrebiteľka Ľubica Turjanová dala Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave pre Bratislavský kraj podnet na vykonanie kontroly u žalobcu z dôvodu nespokojnosti s obchodnými podmienkami, za akých poskytuje spotrebiteľské úvery.

Inšpektori Slovenskej obchodnej inšpekcie vykonali u žalobcu v dňoch 11.01.2012 a 25.01.2012 kontrolu zameranú na kontrolu dodržiavania povinností ustanovených v zákone č. 129/2010 Z.z.. Z inšpekčného záznamu z vykonanej kontroly zo dňa 25.01.2012 súd zistil, že žalobca uzavrel so spotrebiteľkou zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 120101220 zo dňa 30.08.2010 s hodnotou poskytnutého úveru v sume 600 eur v splátkach po 81,90 eur. Predmetná zmluva bola uzavretá za situácie, že na základe overovania bonity spotrebiteľky zdokumentovanej v karte klienta jej príjem predstavoval sumu 228 eur a výdavky sumu 140 eur.

Oznámením č. U/0018/01/2012 zo dňa 13.04.2012 žalovaný oznámil žalobcovi začatie správneho konania o uloženie pokuty podľa § 23 ods. 2 písm. bb) bod 2 zákona č. 129/2010 Z.z., nakoľko vykonanou kontrolou bolo zistené porušenie § 7 ods. 1 tohto zákona.

Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave pre Bratislavský kraj rozhodnutím č. U/0018/01/2012 zo dňa 15.05.2012 uložil žalobcovi podľa § 23 ods. 2 písm. ba) bod 2, 4 zákona č. 129/2010 Z.z. pokutu vo výške 3 000 eur pre porušenie povinnosti posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať poskytovaný úver.

Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol žalovaný rozhodnutím č. SK/0345/99/2012 zo dňa 22.08.2012 tak, že odvolanie žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu zamietol a toto rozhodnutie potvrdil z dôvodov uvedených v písomnom vyjadrení k žalobe.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov preskúmajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia súd skúma, či žalobou napadnuté rozhodnutie je v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, najmä s hmotnými a procesnými administratívnymi predpismi. V intenciách § 244 ods. 1 O.s.p. súd preskúma aj zákonnosť postupu správneho orgánu, ktorým sa vo všeobecnosti rozumie aktívna činnosť správneho orgánu podľa procesných a hmotnoprávných noriem, ktorou realizuje právomoc stanovenú zákonmi. V zákonom predpísanom postupe je správny orgán oprávnený a súčasne aj povinný vykonať úkony v priebehu konania a ukončiť ho vydaním rozhodnutia, ktoré má zákonom predpísané náležitosti ak sa na takéto konania vzťahuje zákon o správnom konaní.

Podľa § 250j ods. 5 O.s.p. vo veciach uvedených v § 250i ods. 2 môže súd rozhodnúť rozsudkom o náhrade škody, o peňažnom plnení alebo o peňažnej sankcii, ak na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že o spore, o inej právnej veci alebo o uložení sankcie má byť rozhodnuté inak, ako rozhodol správny orgán. Rozsudok súdu nahrádza rozhodnutie správneho orgánu v takom rozsahu, v akom je rozsudkom súdu rozhodnutie správneho orgánu dotknuté. Tento rozsah musí byť uvedený vo výroku rozsudku, pričom súd dotknutý výrok zmení. Súd rozhodne o trovách konania vrátane trov, ktoré vznikli v konaní pred správnym orgánom.

Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 23 ods. 2 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. ak orgán kontroly podľa odseku 1 zistí nedostatky v činnosti veriteľa alebo finančného agenta spočívajúce v nedodržiavaní alebo v obchádzaní ustanovení tohto zákona, je oprávnený podľa závažnosti, rozsahu, dĺžky trvania, následkov a povahy zistených nedostatkov veriteľovi alebo finančnému agentovi uložiť pokutu do 70 000 eur a pri opakovanom alebo závažnom nedostatku až do výšky 140 000 eur.

Podľa § 23 ods. 2 písm. ba) bod 2, 4 zákona č. 129/2010 Z.z. ak orgán kontroly podľa odseku 1 zistí nedostatky v činnosti veriteľa alebo finančného agenta spočívajúce v nedodržiavaní alebo v obchádzaní

ustanovení tohoto zákona, je oprávněný podľa závažnosti, rozsahu, dĺžky trvania, následkov a povahy zistených nedostatkov veriteľovi alebo finančnému agentovi, ak neposkytne informácie podľa § 4 a 5 a ak poruší povinnosti ustanovené v § 9 a 10.

Z citovaného ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. vyplýva povinnosť veriteľa poskytujúceho spotrebiteľský úver pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred jej zmenou v podobe navýšenia spotrebiteľského úveru posúdiť s odbornou starostlivosťou, či je spotrebiteľ schopný poskytnutý úver splácať. V prípade, že veriteľ poruší povinnosť overovať bonitu spotrebiteľa, žalovaný má v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. oprávnenie uložiť mu peňažnú pokutu.

Prvostupňový správny orgán podľa názoru súdu preukázal existenciu nedostatku odbornej starostlivosti žalobcu pri uzavieraní úverovej zmluvy so spotrebiteľkou, nakoľko pri výkone kontroly dňa inšpektori 25.01.2012 zistili, že žalobca uzavrel so spotrebiteľkou zmluvu o spotrebiteľskom úvere s hodnotou poskytnutého úveru v sume 600 eur v splátkach po 81,90 eur, pričom predmetná zmluva bola uzavretá aj napriek skutočnosti, že na základe overovania bonity spotrebiteľky zdokumentovanej v karte klienta jej príjem predstavoval sumu 228 eur mesačne, mesačné výdaje sumu 140 eur a po uhradení pravidelnej splátky jej mala zostať suma 6,10 eur.

Krajský súd sa môže len stotožniť so záverom žalovaného, že veriteľ musí pri skúmaní bonity spotrebiteľa zobrať do úvahy celkovú finančnú situáciu žiadateľa o úver, ako aj informácie o jeho úverovej minulosti, musí tiež zohľadniť ďalšie okolnosti a podmienky uvedené spotrebiteľom alebo o ktorých sa dozvie v prípade, že môžu ovplyvniť finančnú situáciu žiadateľa o úver a jeho schopnosť plniť si záväzky a tiež súčasný a budúci príjem spotrebiteľa. K námietke žalobcu o tom, že žiadny právny predpis neustanovuje, aká suma má spotrebiteľovi zostať po odpočítaní výdajov, súd zastáva názor, že aj napriek absencii takéhoto zákonného ustanovenia je pre zabezpečenie základných potrieb človeka nevyhnutné, aby mu pri odbornom vyhodnocovaní schopnosti splácať poskytovaný spotrebný úver bola započítaná do sumy na bežných výdajov na život suma aspoň vo výške životného minima. Túto požiadavku možno vyvodiť aj z účelu zákona č. 129/2010 Z.z. smerujúceho k predchádzaniu vzniku spotrebiteľskej insolventnosti.

Ukladanie pokút za správne delikty podlieha uváženiu správneho orgánu (diskrečná právomoc), v ktorom správny orgán v rámci zákonom dovoleného rozhodovacieho procesu v stanovených limitoch uplatňuje svoju právomoc a určí výšku sankcie. Použitie správnej úvahy musí byť v súlade so zásadami logického uvažovania a rozhodnutie, ktoré je výsledkom tohto procesu, musí byť riadne zdôvodnené.

V rámci administratívneho trestania je treba mať na zreteli najmä základné funkcie ukladania sankcií - individuálnu a generálnu prevenciu. V danom prípade žalovaný použil svoju diskrečnú právomoc v rámci zákonného rámca, uložená pokuta je v dolnej hranici zákonom stanovenej sadzby, jej výška je však podľa názoru súdu s ohľadom na zistené okolnosti i prax žalovaného neprimeraná. Žalovaný podľa názoru súdu nevážil starostlivo všetky hľadiská pre určenie výšky pokuty v zmysle § 23 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. a to závažnosť, rozsah, následky a povahu zistených nedostatkov. Skutkové okolnosti identifikované v odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaného, predovšetkým relatívne nízka suma úveru poskytnutého spotrebiteľke vo vzťahu k uloženej pokute a najmä minulosť žalobcu, u ktorého nebolo do času vydania predmetného rozhodnutia zistené žiadne porušenie zákona č. 129/2010 Z.z., podľa názoru súdu odôvodňujú zníženie sankcie.

Krajský súd je toho názoru, že pokuta vo výške 1 000 eur je v predmetnej veci vzhľadom na všetky okolnosti prípadu i s ohľadom na minulosť žalobcu primeraná tak z hľadiska represívneho, ako aj preventívneho. V súlade s princípom plnej jurisdikcie, ktorý bol zavedený do správneho súdnictva v Slovenskej republike na základe judikatúry EŠLP najmä k čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, je súd v zmysle § 250i ods. 2 v spojení s § 250j ods. 5 oprávnený zmeniť rozhodnutie orgánu verejnej správy o peňažnej sankcii až na úroveň upustenia od potrestania a priamo ukladať i sankcie, ktoré neboli pôvodne uložené rozhodnutím správneho orgánu.

Z dôvodov vyššie opísaných dospel krajský súd po preskúmaní veci k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného č. SK/0345/99/2012 zo dňa 22.08.2012 je v časti výroku o výške sankcie v sume 3 000 eur potrebné zmeniť a uložiť žalobcovi peňažnú pokutu vo výške 1 000 eur, ktorú súd považuje pri zohľadnení všetkých okolností prípadu za primeranú. V rozsahu výroku tohto rozsudku nahradil súd rozhodnutia správnych orgánov v prejednávanej veci.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a napriek čiastočnému úspechu v konaní nepriznal žalobcovi právo na náhradu trov konania, pretože s výnimkou posúdenia primeranosti výšky peňažnej sankcie bolo rozhodnutie žalovaného správne.

Toto rozhodnutie senát Krajského súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. v znení zákona č. 33/2011 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Bratislave.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované; odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis ostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné; ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 O. s. p.).